

νείου), περὶ τῆς νομικῆς σημασίας τῆς ὁποίας βλέπε 13-24. Εἶναι ἔγγραφον ἰδιωτικὸν καὶ ἔχει γραφῇ διὰ χειρὸς τοῦ ὀφειλέτου Ἀντωνίου Γρυπάρη.

Τὰ ὡς δάνειον διδόμενα νομίσματα καλοῦνται ἐνταῦθα *ἀσιλάνια*. *Γρόσι* καὶ *ἀσιλάνι* ἢ *ἀσλάν* εἶναι ταυτόσημα. Ἀσλάν εἶναι παραφθορὰ ἐκ τοῦ *ἀρσλανί*, ὅπερ ἦτο νόμισμα ἀργυροῦν πολωνικόν, ἀποκληθὲν οὕτως ἐκ τοῦ τύπου λέοντος ὅστις ἦτο ἐγκεχαργμένος ἐπ' αὐτοῦ. Κιβδηλευθὲν ἔπαυσε νὰ κυκλοφορῇ. Μάλιστα ὁ Σουλτάνος Ἀχμέτ ὁ Α', ἀνανεῶν ἐν ἔτει 1609 τὴν μετὰ τῆς Πολωνίας ὑπογραφείσαν ἐν ἔτει 1598 συνθήκην, προϋνόησεν ὥστε ν' ἀπαγορευθῇ δι' ἰδιατέρου ἀρθρου ἡ κυκλοφορία τοῦ *ἀρσλανί* εἰς τὸ τουρκικὸν κράτος. Βλέπε Σ. Δ. ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, *Ἡ Κωνσταντινούπολις*, Ἀθῆναι 1869, σελ. 269 καὶ 251 ἐπ., ὡς πρὸς τὰ τουρκικὰ νομίσματα ὁρισμένης περιόδου. Ἐπίσης ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΞΑΝΘΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ ΜΑΡΤΙΝΙΑΝΟΥ, *Συμβολαὶ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Μοσχοπόλεως*, Ἀθῆναι 1932, σελ. 57 ἐπ., ἐν ὑποσημειώσει. Ἦτο δὲ τὸ *ἀσλάνιον* ἰσοτίμον κατὰ τὴν ἀξίαν μὲ τὴν *ρεγκίναν* τῆς Αὐστρίας καὶ τὸ *ρεάλιον* (περὶ οὗ βλέπε 6 καὶ 55). Τὸν 17^{ον} αἰῶνα εἶχε τοῦτο ἀξίαν ἐνὸς γροσίου καὶ δύο παραδων, τὸ δὲ γρόσιον ἑπτὰ χρυσῶν φράγκων: Δ. ΠΑΣΧΑΛΗ, *Νομικὰ ἔθιμα τῆς νήσου Ἀνδρου*, ἐν «Ἀρχεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν», 5, 1925, σελ. 16, σημ. 1.

Τὸ δάνειον ἐνταῦθα παρέχεται: *διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην μου*. Περὶ τῆς ἐκφράσεως ταύτης ἐπραγματεύθην ἀλλαχοῦ. Εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν παρεχόμενα δάνεια, ὑπάρχουν καὶ τὰ δάνεια τὰ παρεχόμενα: *χάριν φιλίας*. Βλέπε Α. ΛΙΓΝΟΥ, *Ἀρχεῖον τῆς κοινότητος Ὑδρας 1778-1833*, 1, Πειραιεὺς 1921, σελ. 16 (τοῦ ἔτους 1792)· Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ, *Μνημεῖα τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων*, 1, 2^α ἐκδ. Ἀθῆναι 1891, σελ. 183 (τοῦ ἔτους 1648)· ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΞΑΝΘΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ ΜΑΡΤΙΝΙΑΝΟΥ, *Συμβολαὶ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Μοσχοπόλεως*, Ἀθῆναι 1932, σελ. 41 (τοῦ ἔτους 1733). Ἡ διαφορὰ τῶν τελευταίων τούτων ἀπὸ τὰ πρῶτα νὰ συνίσταται ἄρα γε εἰς τὸ ὅτι δὲν συμφωνοῦνται τόκοι;

- 1 1764 : γεναρίου 5 : σίφρο
- 2 ὅ τῃ σήμερο ὁμολογῶ ἐγὼ ὁ ὑποκάτωθεν
- 3 ὑπογεγραμμένος ὅτι πῶς ἔλαβα διὰ χρεῖ
- 4 αν καὶ ἀνάγκην μου ἀπὸ τὸν ἅγιον σίφρον κὺρ με-
- 5 λέτιον ἀσιλάνια πενήντα πέντε λέγω ἀ-
- 6 σιλάνια 55 : καὶ ὑπόσκομαι νὰ τοῦ τὰ δώσω
- 7 εἰς τρεῖς μῆνες διορία καὶ διὰ τὸν βέβαιον
- 8 τῆς ἀληθείας ἔγραψα τὸ παρὸ(ν) γράμμα ἰδιο-
- 9 χείρως μου δίδο(ν)τάς του εἰς χεῖράς του :—
- 10 ἀντώνιος νικολοῦ γρυπάρης ἔλαβα τάνωθεν

Verso

ὁμολογία τοῦ
ἀντωνίου γρυπά-
ρη τοῦ νικολά-
κη

54

Ὁμολογία τοῦ Νικολῆ Σφήκα

Χάρτης δίφυλλος
0,210×0,148

1780. Ἀπριλίου 21
Σίφνος

Ὁ Νικολὸς ἢ Νικολῆς Σφήκας ἢ Σφήκης, Χῖος, δηλοῖ ὅτι ἔλαβε παρὰ τοῦ Νικολάκη Γρυπάρη δάνειον τριακοσίων ρεαλίων, διὰ τὰ ὅποια ὑπόσχεται νὰ πληρώνη τόκον δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐτησίως μέχρις ἐξοφλήσεως, δι' ἣν δὲν ὀρίζεται προθεσμία. Πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δανειστοῦ παραδίδει εἰς χεῖρας αὐτοῦ τὴν παροῦσαν ὁμολογίαν, ὑπογεγραμμένην παρ' ἀξιοπίστων μαρτύρων. Ἐν τέλει προστίθεται, ὅτι τὸ δάνειον εἶναι ἀκίνδυνον παντὸς κινδύνου διὰ τὸν δανειστήν.

Ὁ Νικολὸς Σφήκας εἶναι πρόσωπον ἄγνωστον δι' ἡμᾶς. Ὁ δανειστής Νικολάκης Γρυπάρης εἶναι, νομίζω, ὁ υἱὸς τοῦ ἐν ἔτει 1792 μὴ ζῶντος πλέον Ἀντωνίου, υἱοῦ τοῦ Νικολοῦ Γρυπάρη καὶ τῆς Μαρίας, ἀποθανὼν δὲ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1812. Ὁ ἐν στίχῳ 12 ὑπογράφων ὡς μάρτυς Κωνσταντῖνος Παλαιὸς εἶναι ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν τῶν στίχων 31 - 32 τοῦ 50 (ἔτους 1795), ἔχοντος ὅμως τὴν ιδιότητα τοῦ *καντζιλιέρη*.

Τὸ ἔγγραφον εἶναι ἰδιωτικόν, συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλη Βαφία, ὅστις ὑπογράφει καὶ ὡς μάρτυς (στίχ. 13 - 15). Ἀποτελεῖ δὲ ὁμολογίαν, περὶ ἧς καὶ περὶ τῶν συνδεομένων πρὸς ταύτην νομικῶν ζητημάτων βλέπε κυρίως 13. Προθεσμία πρὸς ἐξοφλήσιν τοῦ δανείου δὲν ὀρίζεται ἐν τῷ ἔγγραφῳ. Τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐν 14, 24, 25, 54, 56.

Εἰς τὴν δευτέραν σελίδα σημειοῦται δι' ἄλλης χειρός, μᾶλλον δὲ τῆς τοῦ δανειστοῦ, ὅτι ὁ ὀφειλέτης τῷ κατέβαλε διὰ τοῦ Γεωργάκη Ρεπαράκη ρεάλια 83 καὶ ὅτι, προστιθεμένων καὶ 26,20, ἅτινα ὁ πιστωτὴς ὤφειλεν, ἐξ ἄλλης προφανῶς αἰτίας, πρὸς τὸν ὀφειλέτην, τὸ ὅλον ποσὸν ἀνέρχεται εἰς ρεάλια 99,20. Δὲν μνημονεύεται ἂν τὸ ποσὸν αὐτὸ ἀφαιρῇται ἀπὸ τὸ κεφάλαιον ἢ ἀπὸ τοὺς τόκους. Δὲν σημειοῦται ἐπίσης ἡ χρονολογία καθ' ἣν ἐγένετο ἡ καταβολὴ τῶν 83 ρεαλίων καὶ πότε συνεψήφισεν ὁ δανειστής τὸ πρὸς τὸν ὀφειλέτην χρέος του. Νομίζω ὅμως ὅτι καὶ τὰ δύο ποσὰ θεωροῦνται μειοῦντα τὸ κεφάλαιον. Πάντως ἡ σημείωσις ἀποτελεῖ καὶ πρόσθετον μαρτυρίαν περὶ τοῦ ὅτι, κατὰ μακρὰν καὶ ἀδιάκοπον ἑλληνικὴν νομικὴν παράδοσιν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς ἑλληνιστικῆς

31